

**R. P. Francisci Svarez, Granatensis, E Societate Iesv
Doctoris Theologi, Et In Conimbricensi Academia Olim
Primarij Theologiae Professoris emeriti, Opvs De Triplici
Virtute Theologica, Fide, Spe, Et ...**

Suárez, Francisco

Mogvntiae, 1622

Sect. 1. Vtrum scandalum sit peccatum ex suo genere mortale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93448](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93448)

Exponitur
doctrina que
dam D. Th.
cui alii con
sentiant.

Explicatur
amplius.

Et roboratur.

Contra sen
tentiam Durand.

Excepio.

debeo diligere magis propinquum. Atque hinc intel
ligitur solutio quædam D. Th. secunda secun
da, quæstione vigesima sexta, articulo decimo ter
tio, dicitur enim hunc ordinem charitatis manere in
patria; mutari tamen quoad hoc, quod ibi simpli
citer diliguntur sanctiores, quam illi, qui fuerunt
coniunctiores in via. Ratio est, quia tunc cessabit
prouisio in via necessaria, & subiectio, ratione cuius
charitas in via inclinabit ad diligendum magis
coniunctiores; quod etiam explicatur ex dictis. Nā
si in via nulla esset spes de spirituali profectu pro
pinquorum, simpliciter essent meliores præferendi,
ut dictum est; sed iam ibi cessat omnis spes, & cha
ritas est in termino: ergo. Confirmatur, quia etiam
tunc vinculum charitatis est summe perfectum, &
prorsus immobile: & cum D. Thoma in hoc sen
tiant Albertus in 3. distinct. vigesima nona, ubi Ga
briel dubio 1. Alensis, tertia parte, quæstion. 31. arti
culo 2.

23. Durandus vero in tertio distinction. 31. quæ
stion. sexta, cōtradicit, sed sine probatione. Pro quo
arguitur in hunc modum, vna virtus vnum habet
ordinem, est autem eadem charitas vix, & patriæ:
1. ergo nulla est in proposito differentia. Secundo,
quia obligatio ad fratrem manet in patria, quia non
destruit, sed perficit naturam. Tandem ibi etiam
diligat aliquis seipsum magis, quam sanctiores, ut
Ad 1. faceret D. Th. ergo, & sibi coniunctos. Ad primum
respondetur, variato statu, posse variari ordinem
in eadem virtute, quia variantur circumstantiæ, &
consequenter honestas, & dictamen rationis, atque
adeo inclinatio virtutis, quæ tamen mutatio non
est formalis proprie, sed materialis, & ex mutatione
Ad 2. in ipsis obiectis nascitur. Vnde ad secundum dico,
illam obligationem vinci in eo statu à summa con
iunctione charitatis, quæ non est contraria naturæ,
sed superat illam, saltem quando est in statu summe
Ad 3. perfecto. Ad vltimum neganda est consequentia:
nam dilectio sui immediate coniungitur cum dile
ctione Dei, non vero dilectio aliorum, etiam si con
iuncti sint. Vnde comparando proximos inter se, illi
diliguntur magis, qui sunt Deo coniunctiores: com
parando vero illos cum diligente, non ille magis di
ligitur, qui est Deo coniunctior, sed ille, cuius amor
magis inseparabiliter coniungitur cum Dei amore,
& hic est amor sui ipsius. A qua tamen regula excipi
tur solus Christus Dominus, qui licet proximus sit,
quia est homo tamen quia non est purus proximus,
sed Deus homo, ideo magis debet diligere, quam cæte
ri: nam Christus simpliciter diligendus est, & que ad
Deum: Christus vero, ut homo, (id est, vita hominis
in Deo,) minus quidem diligendus est, quam ipse
Deus secundum se, tamen magis quam nos ipsi: quia
etiam illa vita, & illud bonum est infinitè excellen
tius, & dignitatis ratione vnionis. Item quia iure re
demptionis est quasi vniuersale bonum, cui debet
homo quicquid est, & à quo suo modo pendet, de
qua re in materia de incarnatione.

DISPUTATIO X.

De Scandalo.

Præmissa
quædam ad
sequentem
disputat.

Differentia
in peccando
contra mife
ricordiam cor
poralem & spi
ritualem.

RECIPTVM misericordie affir
matiuum est, quod directe obligat
ad beneficiendum proximo; conse
quenter vero ad non lædendum, vn
de contra illud dupliciter peccari po
test, vel omittendo: de quo nihil est quod dicamus;
explicata enim obligatione huius præcepti, & tem
pore, & circumstantijs, quibus obligat, constat fa
tis, quomodo, & quando peccetur omittendo. Alio
modo peccatur per commissionem, inferendo ma
lum proximo, qui modus eget explanatione. Secun
do est notanda differentia inter misericordiam spi
ritualem, & temporalem: nam contra corporalem

bonum vix peccatur per commissionem, quin pec
catum transeat in iniustitiam: obligatio enim non
nocendi proximo præcipue inuito, non solum ad
misericordiam, sed ad iustitiam spectat: non repu
gnat tamen hoc modo interdum peccari contra mi
sericordiam, & charitatem, ut si quis irritationabili
ter constituat proximum etiam volentem in magna
miseria: de quo modo peccandi D. Thom. nihil di
xit, quia rarus est, & ex dictis de præcepto miseri
cordiæ, & ex dicendis de scandalo, facile patere potest.
Circa spirituale bonum proximi sæpe peccatur con
tra misericordiam, sine iniustitia, quia spirituale da
num nulli infertur, nisi volenti, & ideo sine iniu
ria, non tamen sine læsione charitatis, & hoc genus
peccati, scandalum dictum est à Theologis, quod
græcum nomen est, offendiculum, vel offensionem
significans. De quo bene D. Hieronym. in caput de
cimum quintum Matth. ad illa verba, Phariseus audis
hoc verbo scandalizatis sunt.

SECTIO I.

Virum Scandalum sit peccatum ex suo ge
nere mortale.

DVplex est scandalum: actiuum, & passiuum.
Actiuum est offendiculum, quod fratri poni
tur, ut spiritualiter cadat: passiuum est ipsa ruina
proximi, quod facile ex corporalius explicari po
test cum Dauide Psal. 139. Iniqui cogitauerunt supplan
tare gressus meos: absconderunt superbi laqueum mihi, &
funes extenderunt in laqueum, iuxta iter scandalum posue
runt mihi, & simili allusione siue metaphora vltus est
Isai. cap. 8. & repetunt Paul. ad Rom. an. 9. & Petrus
1. epist. cap. 2. dum Christum lapidem offensionis, &
petram scandali incredulis esse pronuntiat. Passi
uum scandalum nihil ad nos spectat, quia ut notat
D. Thoma 2. 2. quæstione 43. art. 3. non est spe
ciale peccatum habens propriam malitiam contra
charitatem, sed potest fundi per omnia vitia: ubi
est aduertendum vulgo solere putari, & dici hoc
scandalum passiuum, non tam ruinam spirituales,
quæ consistit in peccato, quam veluti admiratio
nem, & rumorem, qui excitatur in proximis ex pec
cato alterius, sed nunquam illud habet propriam
rationem scandalizandi, nisi aliquam malitiam includat,
quæ originem aliquo modo ducat ab illo, qui dedit
scandalum, ut colligitur ex Hieronymo Matthæi
decimo octauo, & D. Thoma, secundæ secundæ,
quæstione trigesima tertia, articulo primo. Omissis
ergo scandalum passiuum sermo est de actiuo, quod de
finit D. Thoma quæst. 43. art. 1. Opus minus rectum
præbens proximo occasionem ruine, quam definitionem,
& ipse bene declarat, & in sequentibus exponemus
latius. Solum nunc est consideranda illa particula
præbens, nam interdum aliquis sumit ex meo opere
occasionem peccandi, quam ego non præbeo, quod
scandalum dici solet pure passiuum, estque peccatum
tantum in fumente, non vero in eo, à quo sumitur,
oportet igitur, ut occasio peccandi sit verè, & mo
raliter à me data.

2. Dico primo. Scandalum esse peccatum. Est
certa de fide, sæpe enim in Scriptura illud reprehen
ditur Matth. 18. Qui scandalizauerit vnum de pusillis, &c.
ibidem copiose, & Roman. 14. Malum esse homini qui
per offendiculum manducat, & similia in eodem cap. &
1. Corin. 8. per totum. Ratio est, quia qui sic scanda
lizat est causa spiritualis mali proximi. Dico secun
do: hoc peccatum est peculiaris species habens ma
litiā charitati contrariam. Est communis primo,
quia in Scriptura, ut iam allegaui, & Patribus etiā,
ut in Basilio regula 64. ex breuioribus, Chrysosto
mus homil. 21. in 1. ad Corinth. ubi inter alia. Est quo
que vltimè grauius scandalizare, seu offensionem afferre,
alijs ad cap. 8. primæ ad Corinth. vitium hoc repre
henditur & 14.

Scandalum
actiuum.

Scandalum
apud vulgum.

De scandalo
actiuo opus
de definitione.

1. Conditio
de fide ex
Matth. 18. &
Cui

Eius ratio.

2. Conditio
communis
probat.
dupliciter.

Horum non
nulli afferunt
turt à Bece
dice Iuliana
no, verum tu

henditur, ut habens propriam malitiam. Secundo inferre voluntarie proximo spirituale damnum est charitati contrarium, sed hoc est specialis malitiae ratio: ergo. Nec vero ea excusatur eo quod proximo? voluntarie damnum illud patitur. Nam licet hoc satis sit ad tollendam iniustitiam, non tamen ad vitandam lesionem charitatis. Et confirmatur, quia non subuenire proximo in spirituali necessitate, est peccatum speciale contra charitatem, ut disp. 8. dictum est: ergo multo magis erit inclinare illum possit ad peccandum. Confirmatur secundo ex corporalibus: nam si essem in causa, ut Petrus seipsum occideret, etiam voluntarie, graue peccatum foret contra charitatem, & misericordiam per modum commissionis: ergo a fortiori, si causa esset spiritualis mortis, siue peccati, quantumvis ipsi voluntarii. Propter quod D. Th. citato ar. 3. recte dixit hoc genus peccati esse contra preceptum correctionis fraternae per modum commissionis.

3. Sed contra, quia nullum est speciale vitium habituale, a quo eliciatur peccatum scandalum; nam per actus omnium vitiorum possumus scandalizare proximum: ergo non est malitia specialis D. Th. in 4. d. 38. q. 2. ar. 2. respondet vitium hoc in ratione habitus non esse speciale, sed nihilominus ex intentione peccatis posse habere peccatum speciale malitiam: sed de hac speciali intentione an sit necessaria, dicitur secl. sequenti. Ad argumentum vero respondendum, ad speciale peccatum impertinens esse, quod actus peccandi ab uno, vel multis vitiis eliciatur: nam commune fere est omnibus peccatis, quae sunt vitii speciei, in esse peccati ratione materialium actuum posse elici a diuersis habitibus, & contrario sepe contingit, ut peccata diuersarum specierum, ratione actuum mortalium, eliciantur ab uno habitu. Exemplum primi sit cum quis honores affectet, ac diuitias ex inuidia proximi: affectus enim illi a diuersis habitibus eliciuntur, cum tamen una specie malitia contra proximi charitatem vitentur: exemplum secundi si quis diuitias appetat, nunc, ut vindictam sumat, nunc, ut foeminam pelliceat, illi namque affectus ab eodem eliciuntur habitu, & tamen malitiae induunt longe diuersas. Ratio est, quia tales actus sumunt suam speciem politiuam, & realitatem a directiuo motu, malitia autem non semper inde sumunt, sed ex intrinseca deformitate coniuncta materiae, in qua versantur actus. Quicquid ergo sit de antecedente, negatur consequentia, praeter quam quod interdum accidere possit, ut hoc peccatum proficiatur ab habitu immediate charitati, vel misericordiae contrario, ut iam patebit.

4. Dico tertio. Peccatum hoc genere suo est mortale. Est certa ex citatis locis pro conclusionibus praecedentibus. Ratio est, quia ex genere suo est contrarium charitati. Item quia in eodem genere peccandi, commissio est grauior omissione: atqui, ut ostendimus, ommissio misericordiae suae suo est mortale: ergo a fortiori commissio scandalum erit mortalis. Dixi ex genere, quia ex leuitate materiae potest esse veniale. Aduertendum autem est primo, materiam huius peccati esse posse ruinam grauem, seu peccatum mortale proximi, & hoc semper est grauis materia, sicut dictum est de correctione fraterna, esse quod possit materiam veniale peccatum proximi, & hoc semper est levis materia, quia si in ipso proximo peccatum est veniale, etiam in alio per se non erit mortale. Item quia damnum proximi per se est leue: ergo quod illud inferat, leuiter peccat. Antamen haec materia interdum possit esse grauis, resoluendum est, sicut in simili dubio de correctione fraterna. Nam quando non corrigere proximum de venialibus, esset mortale, tunc a fortiori inducere illum per scandalum esset mortale: in alijs vero casibus nunquam est grauis materia propter rationes fa-

ctas hic, & supra in dicta materia de correctione, disputat. 3. sect. 2. Dixi autem per se, nam per accidens, si illud scandalum, vel inductio oriretur ex graui odio, vel heret cum graui iniuria, vel per vim, tunc posset esse peccatum mortale non praecise ratione scandalum. Aduertendum secundo, posse ad materiam huius peccati reduci impedire proximum, ne quod perfectioris, & maioris boni est, operetur: tunc enim proprie quidem non est scandalum, cum ibi non interueniat ruina proximi, quae proprie est scandalum passiuum, tamen in eo actu potest esse aliqua malitia contra charitatem, quae sine dubio ad hoc vitium reuocatur, & grauis non est praecise considerata, tamen ex intentione si intercedat fraus, & dolus, aut aliqua vis cum graui damno spirituali proximi, poterit esse peccatum mortale. Vltimo est aduertendum, alio etiam modo posse esse peccatum hoc veniale ex inaduenientia, scilicet orationis, quae datur proximo peccandi: quae ut excuset a mortali, oportet, ut procedat ex leui negligentia, & ignorantia fere inuincibili, excusanteque a perfecto voluntario, & tunc licet peccatum, quod est scandalum actiuum, alijs ex genere suo sit mortale, tamen malitia, quae illi additur propter scandalum, erit venialis tantum, quia quoad eam, primum non est perfecte voluntarium. In quo vero gradu malitiae sit, dicitur melius sectione sequenti.

SECTIO II.

Quod genus voluntarij requiratur ad contrahendam malitiam scandalum.

Tribus modis intelligi potest. Vnum adducere aliquem ad peccatum; primo hac intentione directe, ut spiritualiter moriatur, sicut facit demon. Secundo directe etiam inducendo ad opus, non ut ruat, sed propter utilitatem, vel oblectationem aliquam meam. Tertio indirecte tantum, aliquid coram alio faciendo, unde ille excitatur ad peccandum.

2. Dico primo. Qui primo modo inducit ad peccandum incurrit malitiam scandalum. Hoc fatentur omnes, post D. Th. quia illud est scandalum maximum, quod esse potest. Vnde colligitur si quis illo modo inducat ad furtum, v.g. & incurrit malitiam furti, quia est causa eius, & praeterea scandalum contra charitatem. Sed contra, nam potius videtur illa malitia ad odium pertinere. Respondetur primo, id non semper oriri ex odio proximi, nam potest oriri ex ira, vel odio Dei. Et secundo ex his oriri quidem posse imperatice, tamen ex proprio obiecto, & materia suam habere malitiam in charitate proximi.

3. Dico secundo. Qui secundo modo inducit ad actum peccati, licet id faciat propter utilitatem, vel alius simile, incurrit specialem malitiam scandalum: sumitur assertio ex D. Th. 2. 2. q. 43. art. 1. ad 4. & est Adriani in 4. in materia de confessione q. 4. Maioris in 4. d. 3. q. vlt. §. 3. principaliter, Antonini 2. p. tit. 7. §. 4. cap. 4. Nauarr. in Cap. Consideret, de poenit. dist. 5. §. Animaduertere, num. 5. & sequentibus. Alenf. 2. p. quae sit vitia, memb. 2. in fine. Syluest. & aliorum verbo Scandalum, Petri Soto lect. 9. de confessione in fine. Probatur primo ex definitione scandalum, quae tota ibi habet locum. Secundo, quia Scriptura reprehendit scandalum, ut frequenter est in hominibus, non reperitur autem frequenter primo modo, sed secundo: Ergo. Tertio ad contrahendam malitiam aliquam, non oportet illam intendere, sed satis est id voluntarie efficere, cui illa malitia est coniuncta, ut patet in furto. Dices: forsan id esse verum, quando malitia oritur ex speciali circumstantia, non vero si ex generali. Qua ratione proprium nocumentum spirituale non addit pec-

Notatio 2a

Notatio 3a

Notatur triplex modus inducendi alterum ad peccatum.

1. Conclusio circa modum inducendi in qua conueniunt omnes post D. Thom.

Obiectio in contrarium soluitur dupliciter.

2. Conclusio circa modum inducendi.

Probatur tripliciter.

Euald.